СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 88. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го ТРАВНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 9, 1987 No. 88. VOL. XCIV.

І. ГЕРАЩЕНКО ВИСТУПИВ НА ЖАЛІБНОМУ ВІЧУ У БАВНД БРУКУ

С. Бавнд Брук, Н.Дж. — Ігор Геращенко, чоловік недавно звільненої з ув'язнення поетеси Ірини Ратушинської, виступив тут у Провідну неділю, 26-го квітня, у Домі Української Культури, з доповіддю про катастрофу у Чорнобилі у 1986 році, стверджуючи, як він це заявляв раніше, що в околицях Чорнобиля згинуло в перших чотирьох місяцях після вибуху понад 15,000 людей.

І. Геращенко, інженер по фаху, був в той час у Києві і працював у фабриці, яка виробляла деякі частини для реакторів в Чорнобилі. Від часу його заангажування у правозахисному русі, влада скинула його зі становища інженера і він працював як спаювач.

І. Геращенко розповів як до лікарень в Києві привозили поранених і попарених людей, вписували до картотек під іншими смертельними недугами і в цей спосіб приховували правдиве число жертв катострофи, а в Москві зробили „шов" з д-ром Робертом Гейлом. Очевидно, жертв буде більше в наступних роках. Вагітним жінкам лікарі рекомендували аборти і, на його думку, правильно. На роботи в Прип'яті привозили політв'язнів — біля 4,000.

Представлений Владикою Мстиславом, І. Геращенко виявив фахове знання проблеми і так же фахово відповідав на запити із залі, в якій було біля 300 осіб.

В основному І. Геращенко не є проти нуклеарних станцій, але уважає, що їх конструкція в СССР, влаштування і обслуга не є задовільні і власне це було причиною катастрофи у Чорнобилі. Він не виключає, що подібні катастрофи можуть статися у майбутньому.

У склад Президії віча, крім Владики Мстислава, входили: Президент ДЦ УНР Микола Лівицький, Владика Володимир (з Лондону), Константин і Антоній, о. Андрій Бек, Марія Квітковська (СФУЖО), Надія Світлична (ЗПУГГ), Бронислава Скорупська (УАКРада) і Роман Данилюк (УБС).

Ціла Провідна неділя проходила тут багатолюдно, торжественно, але й сумно у зв'язку з річницею трагедії в Чорнобилі. Перед полуднем у церкві-пам'ятнику св. Андрея Первозванного відбулися урочисті відправи, що їх очолив Владика Мстислав, в сослуженні інших Владик і чисельного духовенства з багатьох парафій східнього побережжя ЗСА в присутності тисяч вірних, в тому й католиків, з близьких і далеких околиць, які відтак вшановували своїх рідних на гробах цього найбільшого у вільному світі українського кладовища.

ДОПОВІДЬ ПРО „ЗАБУТИЙ ГОЛОД"

Ню Йорк. – Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує доповідь на тему „Забутий голод 1921-23 років в Україні", яка відбудеться в неділю, 10-го травня ц.р. о год. 2-ій по полудні, тут в будинку Академії при 206 Захід 100-та вул. Доповідачем буде проф. Роман Сербин, який викладає історію при Квебекському університеті в Монтреалі, Канада.

ЕКСПЕРТ З АМЕРИКИ ПЕРЕВІРИВ ТІЛЬКИ ДВА ПІДПИСИ НА ВИКАЗЦІ

Ґ. ЕПСТІН ТВЕРДИТЬ, ЩО ВИКАЗКА Є АВТЕНТИЧНИМ ДОКУМЕНТОМ

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Ґідеон Епстін, американський експерт від документів, який співпрацює з Бюром спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) від часу його встановлення в 1979 році, сказав у своїх свідченнях тут на процесі Івана Дем'янюка у четвер, 7-го травня ц.р., що він, перевіряючи мниму виказку з Травників, встановив автентичність тільки двох підписів на ній:, Штрайбеля і Тойфеля, а про інші елементи на ній — нічого не знає.

Слід пригадати, що Ґ. Епстін свідчив на процесі І. Дем'янюка у Клівленді в березні 1981 року. Тоді він спершу ствердив автентичність виказки на підставі зробленої ним копії з оригіналу у совєтській амбасаді у Вашінґтоні та раніше переданій копії з СССР. Але пізніше він признався, що на виказці зроблено зміни, що йому було відоме ще перед початком процесу.

Тепер Епстін привіз обидві копії виказки до Ізраїля і у свідченні сказав, що підписи Штрайбеля і Тойфеля є автентичні. У перепитуванні адвокатом Джаном Ґіллем по полудні того дня, Епстін сказав, що він не їздив до Штрайбеля (помер щойно у серпні 1986 в Західній Німеччині), щоб перевірити з ним виказку і не брав екземпляра його підпису. Він сказав, що Штрайбель був ви заперечив свій підпис, а екземпляр зумисно спотворив би. Він порівнював підписи двох згаданих есесів з іншими ними підписаними документами.

Прокуратура старалась внести свідчення Епстіна про підпис І. Дем'янюка на виказці, але оборона запротестувала і судді підтримали її, бо у своїм писемнім свідченні з 30-го травня 1986 року Епстін не подав жадних тверджень про підпис І. Дем'янюка.

Під час перепитування Дж. Ґіллем, Епстін сказав, що його не цікавило джерело виказки, брак на ній дати видачі, кілька родів чорнила, машинопис, друк, плями, письмо російськомовного перекладача, поправлені числа тощо. Він тільки обмежився до двох підписів.

Коли адв. Ґілл запитав Епстіна як він пояснює два роди клею і дірочки на знімці, свідок сказав, що виказка мабуть переходила кілька рук і кожна особа приліплювала знімку на свій спосіб. Він додав, що й сьогодні в Америці такі речі діються: якась особа вносить прохання на якийсь документ, секретарка приклеює знімку до аплікації, а потім інша особа її переклеює або причіпає „стейплером" до документу.

У тому моменті головний оборонець Марк О'Коннор витягнув з кишені свій пашпорт і показав суддям, що на його знімці немає жадних дірочок — знімка приклеєна і на ній є печатка, а на виказці з Травників є дві печатки і обидві не сходяться.

На запит Ґілла чи знімка могла бути на іншому документі, Епстін признав, що й таке могло бути.

Перепитування Епстіна має продовжуватись у понеділок, 11-го травня.

Ґ. ГАРТ ВІДТЯГНУВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТА

Денвер, Кол. — Колишній сенатор з Кольорадо і один з поважніших кандидатів на президента у виборах в 1988 році Ґері Гарт відтягнув свою кандидатуру у зв'язку з особистою аферою і пов'язаністю з актрисою Донною Райс, яка, у відсутности дружини Гарта у Вашінґтоні, перевела з ним час у його приватному домі про що пізніше іфнормувала газета „Мамі Ґералд", а за нею також інші газети в ЗСА.

Почавши від цього звідомлення засобами масової інформації, популярність Гарта почала раптово спадати, за неділий тиждень, аж на 10 відсотків, згідно з перевединими опитами „Ню Йорк Таймсу" і Сі-Бі-Ес- Нюз.

Формальне відтягнення кандидатури наступило під час пресової конференції, яку Ґ. Гарт склика в у Денвері у п'ятницю, 8-го травня о год. 10-ій (12-та на східньому побережжі). Як відомо, Гарт кількакратно заперечував інформації в пресі, що він був замішаний у „любовну історію" з Д. Райс і навіть його власна дружина Лі підтримала його в останній хвилині, але атака на нього багатьох газет з „витяганням" на денне світло його приватних і фамілійних справ, включно з тим, що він, мовляв, асоціювався також з іншими жінками в минулому, дуже розчарувала президентського кандидата і він мабуть був свідомий того, що дальше змагання за номінацію на президента було б зайвою витратою гроша і дальшим задовженням з якого він ще повністю не розрахувався з минулих президентських виборів.

Приятелі Ґ. Гарта заявили кореспондентам, що до остаточного рішення відтягнення кандидатури спричинилося також повідомлення газети „Вашінґтон Пост", що вона друкуватиме на наступний тиждень отримані з певного джерела документи, які доказують пов'язаність Гарта з іншими жінками в недавньому минулому.

Відхід Ґ. Гарта створив свого роду порожнечу в таборі демократів, бо жадний із вже зголошених кандидатів немає підтримки у виборців понад 10 відсотків, а головно немають харизми, тобто притягаючої виборців сили, якою, до певної міри, користувався Гарт. Він одинокий при опиті отримав 32 відсотків підтримки. З відомих кандидатів в Демократичній партії залишився тільки протестанський проповідник Джессі Джексон, який, в опінії політичних спостерігачів, не буде сильним суперником проти жадного зголошеного вже республіканського кандидата, від віцепрезидента Джорджа Буша починаючи і на колишньому сенторові Полові Лаксолтові кінчаючи.

Нюйоркський губернатор Маріо Квомо заявив у четвер ввечорі кореспондентам, що не зважаючи на зміни і дещо інакший уклад сил, він все одно не буде змагатися за номінацію на президента.

Ґ. Гарт поставив на перше місце родину у короткій заяві, яку роздав у Ню Гемшир його пресовий секретар Кевін Свіні. „Я люблю свою батьківщину Америку, але я також люблю свою родину", — каже Гарт у заяві. На цьому, мабуть політична кар'єра Гарта закінчилася, хоч він може кандидувати на інші пости льокального і всекрайового засягу.

В Дітройті і Пітсбурзі відбудуться інформаційні зустрічі про українців в Бразилії

Філядельфія. — В останньому часі з рамени ЗУАДК відбуваються інформаційні зустрічі з громадянством в різних скупченнях українців в ЗСА про проблеми українських поселенців в Бразилії.

В програмі цих зустрічей є висвітлення озвучених прозірок про історію українського поселення в Бразилії і доповіді представників або уповноважених ЗУАДК про Земельний проєкт ЗУАДК в Бразилії.

Найближчі зустрічі відбудуться в Дітройті в суботу, 16-го травня ц.р., о год. 7-ій по полудні в приміщенні Українського Культурного Центру, при 11 Майл і Раєн Ровд, Воррен, Миш. і в Пітсбурзі в неділю, 17-го травня ц.р., о год. 7:30 по полудні, в залі української католицької церкви св. Юрія, Норт Сайд.

Ген. Сікорд обвинувачує Е. Міза

Вашінґтон. — На переслуханнях у Конґресі продовжується допит колишнього генерал-майора військово-повітряних сил ЗСА Ричарда Сікорда.

У середу, 6-го травня, генерал заявив, що, як йому сказав кілька разів тодішній член Ради Крайової Безпеки підполковник Олівер Норт, він повідомив президента Роналда Реґена, що частина одержаних від Ірану за американську зброю грошей була передана нікараґуанським повстанцям-антикомуністам.

„Я не знаю, чи він дійсно говорив про це Президентові, чи може жартував зі мною, — зауважив Сікорд. — Звучало це не як жарт". Білий Дім визнав, що О. Норт неодноразово зустрічався з Р. Реґеном, однак категорично заперечив, що Президент знав щонебуть про передачу грошей антисандіністам.

У четвер рано, 7-го травня, Р. Реґен зустрівся з репортерами і відповів на кілька їх запитань. „Я не знав про існування решти грошей до того дня, коли Ед Міз прийшов до мене і сказав, що знайшов доповідну записку, з якої виходило, що були якість додаткові гроші", — заявив Президент. Як уже інформовано, Іран заплатив 30 мільйонів долярів за американську зброю, вартість якої становила 12 мільйонів. Гроші за бойову техніку були повернені американській казні, а 3.5 мільйона із суми 18 міл., що залишилася, були надані нікараґуанським партизанам.

„Я про це не знав, — сказав Р. Реґен, — і чекаю досі відповіді на запитання: куди ділися ці гроші?".

25-го листопада минулого року секретар Департаменту справедливости Едвин Міз виступив на пресовій конференції і повідомив, що частина прибутку від продажу зброї Теґеранові попала до партизанів. Як сказав у середу ген. Сікорд, напередодні цієї пресової конференції він

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКІ ВЧЕНІ віднотували значно вищий відсоток народин дітей, а також твари, із здерформованими характеристиками. В загальному вважають, що ґенетична деформація зумовлена дією радіяційних ізотопів, які вийшли в повітря після катастрофи на чорнобильській енерґетичній станції 26-го квітня 1986 року. Очевидно, ґенетична деформація буде помітна більше там де осад радіоактивности був більший, — каже спеціяліст в галузі медичної фізики проф. Джан Гофман з Каліфорнії.

ПОЛЬСЬКІ СИЛИ спротиву зорганізували у Варшаві неофіційний семір, завдання якого є переглянути Гельсінкські угоди і застановитися, які держави-сиґнатори дотримуються цього договору, а які ні. Офіційні урядові комуністичні чинники поставилися неґативно до зорганізування такої імпрези і тому організатори мусіли перенести свою імпрезу до церковних приміщень, які корастаються релятивною свободою і до яких вступ поліції мусить відбуватися за дозволом суду. Польська державна служба безпеки слідкувала головно за закордонними делеґатами і частину з них їм вдалося заарештувати і того ж самого дня „видворити" з Польщі. Тільки декільком дослідно особам вдалося скритись і вони беруть участь в семінарі, який, як заявив о. Войцех Чарновські, вже розпочався у засекреченій місцевості. Фактичним організатором семінару є польська організація Миру і Свободи. Були запрошені також гості із інших східньоевропейських країн, але ніхто з них офіційно не міг прибути через паспортові труднощі.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД повідомив про намір придбати 10 підводних човнів з нуклеарними двигунами. Канадці прийняли своє рішення самостійно, без попередніх консультацій зі З'єднаними Стейтами. У Вашінґтоні в зв'язку з цим висловили побоювання, що нуклеарні підводні човни Канада використає не так проти совєтських порушників, які проникають у канадські територіяльні води, як для зміцнення суверенітету Канади над північним шляхом з Атлантійського океану в Тихий. Покищо невідомо, в якій країні Канада має намір купити підводні човни.

ВИПОЗИЧЕННЯ ДЛЯ ПАКІСТАНУ радарних літаків типу АВАКС, яких пакістанський уряд потребує для охорони своєї території перед евентуальними налетами совєтських і афганських воєнних літаків, які виконували вже такі рейти в минулому, може дещо послабити охорону американської воєнної фльоти і оборонні спроможності взагалі, — заявив асистент секретаря Департаменту оборони Ричард Л. Армітаж, який у згаданому Департаменті відповідає за міжнародну безпеку. Випозичення на короткий час таких літаків для заприязненої держави є побажаним кроком, хоч таке потягнення дещо зменшує бойову спроможність ЗСА і може навіть порушує закони країни. Треба б перевірити чи Уряд ЗСА має право випозичати літаки, які становлять частину оборони ЗСА і американських інтересів у світі. Адміністрація має право продати такі літаки, але ситуація в Пакістані є дуже загрозливою і він не може чекати поки компанії Боїнг чи Ґранман випродукують бажану кількість. Покищо цю справу перевіряють у Пентаґоні і Білому Домі.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ДЖЕТИ знову атакували палестинські укріплення в Ливані. Під час атаки загинуло 10 осіб і 28 були поранені. Кілька годин пізніше невідомі особи намагалися виконати атентат на мусулманського політика, який був одним з можливих кандидатів на прем'єр-міністра Ливану після резиґнації з цього посту Рашіда Карамі. В Ливані поширилися поголоски, що атентат був запляноване ізраїльською розвідкою з метою недопустити до створення уряду. Очевидно, ізраїльські офіційні речники заперечили цю інформацію і заявили, що „ми тільки невтралізуємо ті сили, які збираються нанести нашій країні удар"

В АМЕРИЦІ

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ кореспондент газети „Вашінґтон Таймс" Джеймс Моррісон, покликуючись на Державний департамент, 27-літній американський інженер Бенджамін Ліндер, вбитий 28-го квітня нікараґуанськими партизанами, був озброєний автоматом АК-47 і мав патронташ. Хоч більшість американських засобів масової інформації зобразила Б. Ліндера цивільною особою, його цілком можна клясифікувати як бійця, що зайняв сторону комуністичного режиму, пише Дж. Моррісон. В день смерти Ліндер був одягнутий в цивільне, однак він часто носив сандіністську військову уніформу в селі, де останнім часом працював. В його речах були знайдені кілька комплектів сандіністської уніформи.

ОДИН З ЧОТИРЬОХ молодих негрів, яких 22-го грудня 1984 року поранив Бернард Ґец, раптом відмовився від дачі зізнань і був притягнений до відповідальности за неповагу до суду. 21-річний Джеймс Рамсер, який відбуває тепер покарання за зґвалтування вагітної жінки, був доставлений у судову залю з в'язниці під конвоєм. Коли секретар суду запропонував йому присягнути на Біблії, свідок заявив: „Я відмовляюся!". Навіть після того, як до Рамсера звернувся його адвокат Рон Клінґерман, свідок відмовився давати зізнання. За словами його адвоката, Рамсера мало хвилює кара за неповагу до суду: за це йому загрожує максимум один рік в'язниці. Також відмовився від свідчень Беррі Аллен.

ГАЗЕТА „ВАШІНҐТОН ТАЙМС" повідомила, що чорноволоса жінка середніх років, яка говорила з сильним російським акцентом, проникла в залю, де комісія Сенату в справах розвідки відбувала переслухання про затвердження Вілляма Вебстера на пост нового директора Сі-Ай-Ей. Жінка відмовилася назвати своє прізвище, однак заявила, що втекла з СССР разом з чоловіком три роки тому і має важливі інформації про діяльність КҐБ. Працівники охорони вивели її зі залі. При виході вона крикнула, що багато знає про шпигунів КҐБ. Речник ФБІ ухилився від відповіді на запитання репортерів, чи дійсно у валізочці затриманої були важливі документи. „Ми не можемо коментувати цей випадок", — відповів чинник.

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ пресового аґентства Франс Пресс колишній амбасадор ЗСА в Москві Артур Гартман сказав, що не зважаючи на ґорбачовську „гласность", Совєтський Союз і далі залишається „поліцейською державою". „Це закрите суспільство, це поліцейська держава", — заявив А. Гартман, який п'ять років працював у Москві. „Якщо ви хочете, щоб вас не підслуховували, вам треба заглибитися в ліс або вийти на вулицю", — сказав колишній амбасадор, підкресливши при цьому, що аґенти шпигують за всіми чужинцями, особливо за американцями. „Дуже тяжко покінчити з російською практикою, яка має 300 або 400 років. Вони завжди саме так ставилися до чужинців у своїй столиці", — додав Гартман.

Спростовують фальшиві інформації у газеті

Джерзі Сиuті, Н.Дж. — У щоденнику „Стар Леджер" з 5-го травня ц.р. появився у відділі „Форум" лист Івана Скрипака, голови Комітету 1000-річчя Хрищення України з Пассейку, Н.Дж., в якому він спростовує невірні інформації щодо початків християнства в Україні і понять Київ-Русь, як також відносно Української Католицької Церкви.

Ці інформації були подані у тому щоденнику за пресовим агентством Ассошіетед Пресс у зв'язку з перебуванням Папи Івана Павла II у Арґентині і його зустрічею з українцями. Як відомо українські вірні із своїм Єпископом Андрієм Сапеляком просили Папу відвідати Україну з уваги на близьке відзначення українцями 1000-річчя Хрищення.

І. Скрипак звертає увагу на всі історичні неточності подані у інформації американської преси і обосновує свої арґументи фактами, наприклад датою Берестейської унії з Ватиканом, чи початком існування Росії в XIV сторіччі.

Відбудуться 30-ті відбиванкові першості УСЦАК

Мейплвуд, Н.Дж. (О.Т.) — У суботу, 30-го травня ц.р., тут в спортових залях середньої школи Колюмбія відбудуться 30-ті з черги відбиванкові першості УСЦАК за трофеї і медалі, що їх уфундував Український Народний Союз. Трофеї будуть вручені першим трьом дружинам в кожній групі, як теж найкращим змагунам турніру.

Медалі здобудуть вибрані збірні, жіноча й чоловіча, що їх вибере провід в порозумінні із суддями турніру.

Святкова церемонія вручення трофеїв і медалів відбудеться на післятурніровому бенкеті і танцювальній забаві в приміщеннях Рамада готелю в Іст Гановер, Н.Дж., початок в год. 9-ій вечора.

Традиційно в цьому найбільш престижевому українському відбиванковому турнірі беруть участь існуючі українські відбиванкові дружини з Торонто, Баффало, Дітройту, Чикаґо, Клівленду, Філядельфії, Нюарку, Ню Йорку і інших міст.

Квитки вступу на турніровий бенкет і забаву можна буде набути в часі турніру.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ МУЗЕЮ

Ню Йорк. — У неділю, 17-го травня ц.р., о год. 2-ій по полудні, відбудуться чергові Загальні збори Українського Музею в домі УККА-СУА, при 203 Друга авеню. В програмі зборів: звіти голови Управи директорки Музею, касира, вибір шістьох нових членів Управи і п'ятьох членів Контрольної комісії та різне

Вийшла книжка Ол. Зозулі

Дітройт. — Тут заходами друкарні „Тризуб" видано нову книжку Ол. Зозулі п.н. „Під чужим прізвищем".

Крім згаданої повісті про розгром (біля Києва) Південнозахідного фронту, полон, шпигунські дії КҐБ, вміщено 12 оповідань з еміґраційних буднів.

Ціна книжки 8 дол. плюс 1 дол. пересилка. Замовити можна: A. Zozula, 19633 Angling, Livonid, Mich., 48152.

Стараються про відкриття воєнних архівів в ОН

Ню Йорк. Декілька країн, включно із З'єднаними Стейтами Америки, „стараються", після масивної пропаґандивної кампанії Світового жидівського конґресу, щоб ґенеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Гавіє Перез де-Куєяр спонукав 17-членну комісію воєнних злочинів, доконаних нацистами під час Другої світової війни, щоб вона цілковито відкрила зібрані нею на протязі кількох років архіви і дала дозвіл на їх перегляд для усіх держав, які тими архівами цікавляться.

У березні цього року ґенеральний секретар ОН повідомив членські держави, що згадана комісія не погодилася на відкриття архівів для кожного, а тільки для тих держав, які потребують їх для процесування воєнних злочинців. Від цієї заяви почалася світового маштабу кампанія жидівських організацій у світі у висліді якої Державний департамент ЗСА відкликав свій спротив, а секретар цього Департаменту Джордж Шулц заявив, що зарядження було зроблене на „нижчому рівні" і тому немає зобов'язуючої сили. Тепер ЗСА долучилися до тих держав, які вимагають звільнення архівних документів, їх підтримала Голляндія і Юґославія. Чехо-Словаччина, Канада, Польща заявили, що вони перевіряють свої раніші становища і незабаром повідомлять ОН про їхні рішення.

Генеральний секретаріят ОН устами свого речника заявив, що без консультації з членськими державами які творили комісію перевірки архівів, не буде жадних змін в дотеперішньому рішенні. Газета „Ню Йорк Таймс" у числі з 7-го травня ц.р., повідомила, що кільканадцять американських політичних діячів надіслали листи до державного секретаря Дж. Шулца, закликаючи його, щоб ЗСА підтримали цю справу, що й сталося. Вміжчасі Ізраїль опублікував кількадесять прізвищ із 300 архівних документів, які він отримав від ОН, хоч первісно він зобов'язався був цього не робити хіба у випадку політичного процесу, або написання історичної праці з часів Другої світової війни.

Вміжчасі, однак, відбулися подвійні переговори Світового жидівського конґресу у Москві із високими совєтськими речниками і розмови міністра закордонних справ Ізраїля Шімона Переза у Римі. Таємні зустрічі відбувалися також в Єрусалимі про які ліберальна преса чомусь нічого не писала. Після цих розмов Москва погодилася передати Ізраїлеві оригінальні обвинувачувальні матеріяли проти Івана Дем'янюка, якого судять за воєнні злочини в Єрусалимі, а в багатьох країнах почалася кампанія тиску на колишніх еміґрантів із Східньої Европи, зокрема українців і балтийців.

Політичні спостерігачі і ті коментатори, які цікавляться цією проблематикою кажуть, що під час засекречених розмов була також мова про 40,000 зібраних комісією ОН документів, відкриттям яких, очевидно, зацікавлена також Москва, зокрема її державна служба безпеки КҐБ. Ізраїль недавно поставив вимогу до ОН, щоб документи були доступні для кожного.

У цьому самому числі газети „Ню Йорк Таймс" повідомила, що з'їзд Світового жидівського конґресу відбувається у Будапешті, Мадярщина, на якому Едґар М. Брофман, президент конґресу, запропонував вислати ґратуляційну телеґраму для ґенерального прокуратора ЗСА Едвина Міза за його заборону в'їзду до Америки для президента Австрії д-ра Курта Вальдгайма. Також і там тема документів ОН та інші з тим пов'язані справи будуть правдоподібно, домінувати у програмі

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

НА ДЕНЬ МАТЕРІ

Скільки вже гарних слів написано на цей виїнятково святковий день, що його прийняв цілий західній світ, скільки теплих побажань поплило до матерів від 1914 року, коли Америка прийняла другу неділю травня як офіційний День Матері.

Усі вони оправдані і напевно навіть частинно не можуть віддати матерям цієї любови, що її вони завжди мали і мають для своїх дітей.

Ми не всилі віддати українським матерям тих почувань і самопосвяти, які вони так щедро, повними пригорщами передають дітям, родинам цілій нашій спільноті.

Як можна словом, поезією чи навіть історичними працями оцінити те, що дали наші матері на протязі останніх п'ятдесяти років української дійсности?

Як можна зрахувати сотні тих просто геройських вчинків, до яких вони були завжди здібні у своєму патріотизмі?

Як можна зміряти почування, що їх має мати, яка віддає сина в жертву Батьківщині?

Як можна відчути біль матері, коли розділюють її з власною дитиною, коли вчать бути ворогом тієї, що дала життя?

Як можна знати, які журливі думки супроводять українських матерів з Чорнобиля, Києва, з інших сторін України, заражених радіяцією?

Як можна зрозуміти зусилля, з яким вона сьогодні бореться за українську ідентичність своїх дітей?

Як можна сприйняти це, що вона завжди мала і має позитивне відношення до нашого громадського життя і відограє у ньому таку передову ролю, не зважаючи на всі її численні обов'язки?

Усе це і багато іншого створило унікальний тип української матері, який слід не лише нам усім глибоко шанувати і подивляти, але і ставити все і всюди за приклад.

І коли в цю неділю у численних країнах Заходу віддають поклін своїм матерям тільки за те, що вони зуміли виховати дітей і втримати в гармонії родинне життя — ми українці повинні нашим матерям дякувати за десятки інших різних завдань, які вони з такою аристократичною гідністю духа несуть крізь життя: за любов, патріотизм, самопосвяту, громадське вироблення, і за віру в краще майбутнє українського народу!

Тому у цей міжнародний День Матері — Тобі українська мати, складаємо особливий поклін і глибоку подяку, за те, що Ти і далі, як на протязі сторіч, високо несеш прапор Української Матері!

Іван Боднарук

УКРАЇНСЬКІЙ МАТЕРІ В ДЕНЬ ЇЇ СВЯТА

У нашім раї на землі
Нічого кращого немає
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком
малим
Буває іноді, дивлюся,

Дивуюсь дивом...
І перед неї помолюся,
Мов перед образом святим
Тієї матері святої.
Що в мир наш Бога
принесла...

(Т. Шевченко)

Роля матері в родині — це бути її серцем. Серце, як відомо, є джерелом чуття, переживань. Отже мати дає чуттєві забарвлення родинного побуту. Це головне її завдання. Вона повинна бути на сторожі доброї, світлої, радісної атмосфери в родинному житті, своєю ніжністю і теплом огрівати його. Від родини залежить майбутнє народу і людства. Працювати для добробуту своїх дітей, а через них і для своєї країни, класти основи ліпшого майбутнього нації — ось таке шляхетне і важливе завдання матері. Майбутнє України значною мірою залежить від нашого жіноцтва. Коли воно, засвоюючи собі кращі здобутки всесвітньої культури, буде плекати наші прекрасні традиції, коли воно буде берегти свою честь, буде найкраще виховувати дітей і творити здорове, родинне життя, коли воно триматиме високо прапор релігії і моралі — тоді здійсниться справжнє відродження українського народу.

Друга неділя у травні — це День Матері в Америці і скрізь по всьому вільному світі. День Матері почався давно, ще в стародавній Греції. Був він і в давні часи праукраїнського матріярхату. Але тому, що з тої сивої давнини української праісторії не багато маємо джерел, то пояснюємо виникнення Дня Матері грецькими традиціями — шанування Реї, одної з Титанід, дочки неба — Урана і Ґеї — землі, дружини Хроноса, Великої Матері всіх олімпійських богів. З приходом християнства місце богині Реї зайняла Мати-Церква, а її свято припадало в половині передвеликоднього посту, в неділю.

В Америці офіційно „День Матері" визнав Конгрес 8-го травня 1914 року. Відтоді друга неділя в травні стала днем, коли діти святкували день матері. Квітка, білий гвоздик, стала емблемою „Дня Матері", бо вона символізує собою ласкавість, чесноту й витривалість — всі ті якості, що їх посідає наша найдорожча Мати.

Мати — це слово, яке, мабуть, найчастіше по всьому світі вимовляють. Як багато разів цим словом під час дня звертаються діти до матері, але як мало разів це слово наповнене вдячністю і любов'ю. Мати — це велика щоденна героїня. Її діти завжди мають у неї час на свої забаганки, її серце навіть при тяжкій напрузі б'ється для її дітей і придумує нові радощі своїм малятам. Її думки летять далеко в майбутні літа своїх дітей. Вона бажає добра, щастя, вищого і кращого становища дітям, і це бажання дає їй силу ще більше працювати. Мати мусить бути самоопанована, готова до самопосвяти.

Українська жінка не сміє замкнутися в своєму теремі й відірватися від світу, що лежить поза нею, доки вона не збагне всіх суворих і жорстоких вимог, які той світ, ставить до неї і до її родини. Отже, повноцінна українська мати любить своїх дітей, живе для них але виховує їх так, щоб вони любили свою батьківщину. Для виконання високої відповідальної ролі української жінки-матері наша громадськість повинна створити для неї всі передумови. Першою такою передумовою є справжня пошана для неї, лицарське до неї ставлення.

Для матері в мистецтві створено скульптури, картини, пісні поезії, прозові твори, твори великої сили і краси. Українська мати у вільному світі не сама, а серед своїх посестер у різних організаціях і товариствах кожної країни поселення. Участь матері в товариствах, її праця для інших — це пречистий приклад для підростаючої молоді.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про подвійну льояльність і подвійну працю матері

Уже довгий час перед другою неділею травня постійні реклями пригадують нам, що зближається День Матері. Звичайно — це реклями на посилки квітів, на телефонічні побажання і на карточки, яких в кожній крамниці подостатком. Але в більшості на цих рeклямах оглядаємо старші статечні обличчя матерів, що їм бажають діти та внуки.

Якось не показують нам молодих, постійно затурбованих матерів, які стараються погодити професійну працю з не менше важливою професією дружини та матері і які навіть цей призначений для них святковий День Матері рідко переводять звільнені від усіх обов'язків, які тепер на них покладають сучасні обставини. Можливе, що саме тому ми не бачимо їх на тих стандартних оголошеннях?

Нам невідомо, але мимоволі у навечір'я цього святкового дня наші думки і почування ідуть до цих молодих матерів в українській спільноті, які провадять тепер подібне, а то й важче життя, як їхні американські однолітки.

Останні роки безумовно змінили спосіб життя і думання наших молодих жінок і вони пішли слідами свого оточення.

Професійний вишкіл і амбіції стояти на відповідальних постах у праці, а з другого боку — конечність ділитися фінансовими зобов'язаннями, змінили обличчя не одної української родини і поставили руба питання подвійної льояльности і подвійної праці. Бо тут не лише стоїть перед молодою українською мамою подвоєння обов'язків як дружини і мами, коли вона хоче професійно працювати, але також питання хто і як виховує дітей в українській ідентичності, коли мама не має на це часу і можливости. Рідко вже тепер тут і там знаходиться ідеальна українська бабуня, яка посвячується для виховання внуків — у більшості наші молоді матері мусять шукати за неукраїнськими платними силами, які ніяк не мають можливости і не є всилі передати дітям українського духа.

Ось і дилема, що стоїть постійно перед молодими українськими матерями, дилема, що раз-у-раз висувається на перше місце у всіх дискусіях, панелях у організаціях молоді і жіночих, але також, яка висувається у приватних розмовах та у приватному житті.

Немає ніякого сумніву, що українська дитина потребує української матері і вже сьогодні можна добре завважити наслідки того, коли її бракує. Це, однак, справа совісти кожної молодої української жінки, яка хоче бути матір'ю і тільки вона буде відповідати за ідентичність своїх дітей. Тому сьогодні з повним подивом і признанням думаю про тих, молодших від себе, що стараються погодити все те, що принесло їм сьогоднішнє життя, сьогоднішні обставини. І тому:

... і тим, які посвятили особисту кар'єру, щоб самим виховувати дітей із українською ідентичністю,

... і тим, які стараються „погодити" обов'язки професії і материнства і працюють понад сили,

... і тим, які находять ще і час брати участь в українському житті,

... і тим, які зуміли передати рівну частину родинних обов'язків на батьків,

... і тим, які не лише є матерями 24 годин на добу, але також водіями авта, прибиральницями, куховарками, нянями і адміністраторками родини,

... і тим, які все ще мають терпеливість і охоту стежити за вживанням української мови у своїй родині —всім їм сьогодні, в навечір'я Дня Матері висловлюю свій подив, складаю мої теплі побажання і символічну китичку квітів.

О-КА

Валентина Єрмоленко

ДО „ДНЯ МАТЕРІ"

У неділю, 10-го травня, ціла Америка відзначатиме „День матері". Основницею цього Дня була Анна Джарвіс. Хоч не була вона матір'ю, але присвятила велику частину свого життя для вшанування і висловлення вдячности матерям. Останні роки свого життя вона поборювала скомерціолізування цього свята. Народилася вона в Ґрефтоні, Вест Вирджинія, 1-го травня 1864 року. Після набуття вищої освіти вона стала вчителькою. Хоч і була вродлива і мала багато женихів, заміж не вийшла. Коли її мати переїхала з Ґрефтону до Філядельфії, вона теж перенеслася туди, щоб бути з нею. Мати померла 9-го травня 1905 року і 41-літня Анна почала жити самітним життям. Ось тоді вона відчула, що то значить мати, коли втратила її. З того зродилась у неї думка про присвячення одного дня у році для пошани матері. В 1908 році вона замовила в своїй церкві спеціяльну відправу в пам'ять і пошану своєї матері в другу неділю травня. Вона купила білі гвоздики, що їх мати дуже любила і роздала їх людям на цій відправі. Ось так було започатковано День Матері. Пізніше вона сама і багато інших жінок почали писати листи до людей в Уряді кореспондентів, проповідників, клюбів і до самого президента в Білому Домі, щоб відзначити одну неділю — другу в травні, як День Матері.

Ця думка скоро поширилась і в 1911 році вже всюди святкували це свято. В 1914 році тодішній президент Вудро Вилсон проголосив другу неділю у травні як День Матері в цілій державі. В скорому часі різні бизнесовці та продавці побачили в цьому грошовий зиск, роблячи з цього Дня добрий зиск для себе. Анна Джарвіс виступала проти цього. Втратила багато грошей, але це не допомогло. На старість, втративши всі свої гроші, вона мусіла піти до старечого дому, де померла в 1948 році — вбога і сліпа. Навіть кажуть, що жалувала, що поширила думку про це свято.

Але не дивлячись на відхід від загального внутрішнього відчування з того чи іншого свята, так само, як Різдво чи Великдень заставляють людину хоч у цей день подумати про те чи про тих, про яких через умови життя забувається. Якщо заглянемо в глибоку історію кожного народу, роля матері була завжди на височині. Чим вища культура і багатші духовні цінності народу, тим вище й почесніше положення матері в суспільстві, тим більше турбот про материнство.

Діти вигодувані молоком матері, здоровіші, здібніші і розумніші ніж діти годовані формулами консервованого молока. Часто кажуть: „З молоком матері всмоктав..." кращі почування і людські чесноти. Один великий мислитель сказав про жінку — матір: „Жінка більш ніж хто виховує чоловіка; Чоловік — це мозок, жінка — серце; Чоловік — розсудок, жінка — почуття; чоловік — сила, жінка — ніжність, краса і радість. Віддаючи високу пошану жінці матері за її заслугами перед суспільством і державою треба пригадати кожній матері, що без Церкви вона не стане справжньою матір'ю". А хіба Тарас Шевченко не писав: — „Слово мама — це велике найкраще слово". Як і в багатьох Шевченкових віршах віддзеркалена прослава українській матері.

„Любов матері сильніша за смерть і страхіття смерти" (І. С. Турґенєв)

„Молитва матері і з дна моря врятує" (народний фолькльор).

У нашому народному епосі багато присвят матері і материнській любові. Тому то й любимо і цінимо цей День, згадуючи наших дорогих матерів.

Наталя Кібець

Нашим дорогим

І знов прийшла весна,
Цвітуть сади —
Поля укрились квітом,
Лани парують свіжістю землі,
А в синім небі золотим промінням
Дзвенить відгомінoм століть —
Жайворонка спів.
У ту святую ніч,
Коли найкращі згасли зорі,
На обрії вже мріє безмежна далечінь,
У далині, на сизому просторі —
Відзвонює срібноголосий дзвін.
Для тебе все це дорога матусю
Зелений травень шле низький уклін —
До стіп твоїх складає квіти рясні,
Пахучі — як сонце-весняні.
Привіт Тобі шлемо зі всіх кінців ми світу,
Із міста і села, із фабрик і заводів,
З глибоких шахт, з далекої тайги.
В цей день вітаємо Тебе сердечно,
Хоч як далеко Ти від нас —
Але в думках завжди Ти з нами,
І очі сплакані за нами
Ятрять нам душу,
А руки струджені Твої —
Немов лежать на нашій голові.

Ірена Ванчицька

Надобраніч

(Матерям, діти яких відійшли у засвіти в День Матері присвячую)

У безвість часу ясний день відлетів,
На світ злітає сумерк ночі, колишучи до сну,
Пречистій Діві, опікунці струджених,
Співати надобраніч хочу пісню цю.

І скоро вже останні світла згаснуть
Й рука Твоя затулить стільки віч,
Поснулим селам і приспаним містам,
Пречиста, дай щасливу добру ніч.

Ти людським снам благослови долонею святою,
Страждаючим втри сльози з віч
І тим, що знов не будуть мати змоги спати,
Пречиста, дай щасливу добру ніч.

А коли ніч є мукою безсоння,
На час цей трудний силу дай і міць,
І тим, що нині вснуть вже раз останній,
Пречиста, дай щасливу добру ніч.

Б. Скорупська

ПОКЛІН ПРИЯТЕЛЬЦІ В ДЕНЬ МАТЕРІ

Була весна 1944 року. Війна закинула мене з родиною до Жеґестова Здруя, двадцять кілометрів від Криниці, на Лемківщині. Це казковий куток України з найбільш унікальною природою і людьми. Село розкинулося по обох боках прудкого Попраду. Убогі лемківські хати побудовані взруб. У хатах не було печей — вогонь розкладали в кутку, а дим розходився по хаті і виїдав очі.

Люди були малі ростом і швидкі, як ріка, над якою жили. Вони саме починали польові роботи. Трошки городу коло хати, а поле на полонині. Орали переважно коровами. Обробляли схили, що аж страшно було дивитися, а вони клали борозни вгору-вниз, ніби забавлялися.

До нас ставилися, як до „панів", бо в цьому селі перед війною щоліта було багато чужих людей, які приїздили в цей благословенний закуток, щоб подихати свіжим повітрям і відпочити серед природи.

Вілли були власністю переважно заможних поляків, а зрідка і місцевих лемків.

Краса-красою, але самим чистим повітрям жити не можна. Треба знайти якусь роботу, але що тут знайдеш? Довідалися, що у віллі „Байка", Український Допомоговий Комітет з Криниці відчиняє кухню для біженців. Там я і сестра дістали працю.

Нами, „східняками", німці не цікавилися і приділу харчів для нас не давали, а щасливцями були галичани. Керівником цієї кухні була Наталка Буцманюк, колишня вчителька сільсько-господарської школи в Галичині. У той час їй було 42 роки. Середнього росту, повненька, темне, коротко підстрижене волосся починало сріблитися. Мала малі глибокі і мудрі сірі очі. Була дуже ділова — без зайвої метушні чи розмов. Ніколи не була одружена: пізніше розповідала нам, що її наречений Усусус, якого вона дуже кохала, загинув на війні і вона більше чоловіками не цікавилася. У Жеґестові вона мешкала із своєю старенькою мамою та сестрою і її родиною. Любила свою родину і піклувалася нею. Була побожна і це виявлялося у її щоденному житті. Всяку роботу виконувала разом з нами і ніколи не дала нам відчути, що вона „начальство", а ми любили її за це і добросовісно працювали.

Харчі були добрі і багато галичан приходила, щоб узяти додому обід. Кількох було й таких, що брали обіди для псів, бо привезли із собою немалі маєтки власні чи маслосоюзові. Пані Наталка бачила це надужиття і реаґувала. Вона вміла так зварити й видати, що харчі залишалися. Тоді з подвір'я приходили „східняки" і вона годувала їх та не раз і додому дала трохи хліба чи цукру. За її шляхетність і доброту люди цінили її й поважали.

У мене з нею зав'язалася щира дружба на все життя. В часі нашого знайомства я мала шістнадцять років. Мій патріотизм виявлявся підсвідомо, інстинктовно. І тут пані Наталка обережно і розумно взялася мене виховувати. розповідала, як то перед війною галичани працювали у підпіллі для добра України. Зворушливо оповідала, як вона з групою пластунів ішли на прощу до місця, де народився наш Каменяр. Тоді я почула вперше, що то таке Пласт і була просто зачарована.

Так ми пропрацювали разом коло трьох місяців. У червні німці почали робити облави на молодь та вивозити її до Німеччини на працю. Я переховувалася якийсь час у нашого господаря в горах, де він мав хижу й жив круглий рік. Згодом я вернулася до Городка коло Львова, де дістала працю в „Маслосоюзі". З пані Наталкою ми листувалися. Будучи в Городку без родини, я чулася самітною і нещасливою і її листи мене дуже підтримували.

Большевики вже підступили до Львова і мій тато приїхав, щоб забрати мене назад до Жеґестова. Я знову зустріла мою приятельку.

Несподівано в серпні совєтські партизани появилися в Татрах у Словаччині і ми опинилися в оточенні. Була єдина можливість рятунку тікати через Словаччину, Мадярщину і знову до Словаччини. Попрощалися ми з пані Наталкою. Через кілька днів ми таборували, як і тисячі інших, у Любовні Великій в Словаччині під відкритим небом. І тут ми знову зустрілися. Це була наша остання зустріч, та не останній контакт.

Я тужила за нею і перед кінцем війни випадково довідалася, що вона була покалічена в Словаччині і там залишилася.

Минали роки, а я все думала про ту чудову жінку, яка звала мене ніжно „моя маленька сестричка". У шестидесятих роках я вирішила попробувати розшукати її через „Свободу". За кілька днів прийшов лист від її родини в Америці. Який це був радісний день! Негайно я поїхала до її родини, що жила у сусідньому місті, і довідалася про трагічну долю моєї незабутньої приятельки.

Після майже двадцятирічної перерви, полетів мій лист до Польщі, де довелося цій чудовій людині перенести стільки наруги. Ми часто одна до одної писали. Моя приятелька оповіла мені, як то вона тікала із совєтського оточення на Словаччині.

Люди товпилися: кожен старався всісти до потягу. Сестра пані Наталки з родиною була вже всередині, а пані Наталка в дверях. В ту хвилину двері зачинилися, потяг рушив, а моя приятелька закривавлена, з розбитою головою, впала на землю непритомна. Пробудилася в лікарні. Через місяць одужала настільки, що її виписали з лікарні й відразу посадили в тюрму, бож відомо було, в яких обставинах вона покалічилася. У тюрмі була один рік і, відбувши вирок, їй вдалося виїхати до Польщі, як колишній польській громадянці. Там вона працювала в лікарні, як завідуюча кухні. Була дуже самітня. Мешкала в одній малесенькій кімнаті, що не було де й повернутися. Роками чекала, що прийде черга і їй дадуть більшу кімнату, але не дочекалася.

Останніми роками хворіла на серце й артрит. Мала труднощі сама себе обійти. Була вже на пенсії і, звісно, бідувала. Трохи допомагала їй родина з Америки а я, як було часом, вишлю їй пару долярів, то вона просила, щоб я цього не робила. Хотіла, щоб наша дружба була чиста, безкорисна бо, казала, де замішані гроші, то там добром не кінчається.

Я хотіла забрати її до себе в Америку, але вона була реалісткою. Казала: „Я вже стара і хвора, а ти маєш свою сім'ю і стару маму. Не хочу бути для тебе тягарем та й сама боюся розчарування".

Я описувала їй про наше організоване життя в Америці, про церкви і школи. Вона мене благала, щоб я виховувала своїх дітей на українських патріотів. Слідкувала за радіопередачами „Голосу Америки" і висловлювала свої побажання. Підкреслювала, що такі програми є дуже важливі для українців за залізною заслоною. Просила, щоб більше часу присвячували для релігії тощо.

Наше листування обірвалося. Місяців три-чотири пізніше я отримала листа від медсестри-польки, яка працювала в лікарні і знала пані Наталку. Вона мене сповістила, що Наталка Буцманюк померла на атаку серця, а мою адресу вона знайшла в кімнаті Покійної, бо вона була виконавцем її останньої волі.

Я вислала й листа і кілька долярів, щоб купила китицю рож на могилу моєї дорогої приятельки.

День Матері хай цей спомин буде замість китиці квітів для пані Наталки і для всіх невідомих українок-патріоток, які самітньо відійшли з цього світу в далекій і непривітній чужині.

Я. Г.

З піврічної діяльности Комітету Тисячоліття

У червні минулого року в залі української католицької парафії в Ню Бранзвик, Ню Джерзі, відбулося громадське віче. Після головної доповіді про 1000-ліття Християнства України, яку зробив голова Головної управи КТХРУ-ГП д-р Степан Ворох, вибрано місцевий Комітет на дві парафії — Ню Бранзвик і Менвилл. Присутні члени громадського віча зложили чи радше задеклярували на Гарвардський Проєкт суму 4,100 долярів. Інформаційні сходини відносно Гарвардського Проєкту з доповідями членів Головної управи відбулися у вересні минулого року в українській католицькій парафії в Менвилл, Ню Джерзі.

На першому засіданні управи місцевого комітету узгіднено, що кожний член управи є збірщиком, а дальше рішили, що найкращим середником для переведення успішної збірки може бути безпосередній контакт чи зустріч з нашими членами парафій. Для повної евіденції нашої збірки виготовили ми вже три місцеві обіжники, в яких поміщували суми задеклярованих і вплачених пожертв від наших членів із актуальними пресовими звідомленнями відносно прогресу Гарвардського Проєкту і порадами та вказівками від Головної управи КТХРУ-ГП.

Під кінець вересня 1986 року наша збірка перейшла суму 13,000 дол., а передсвяточний обіжник за грудень виказав суму 20,000 дол. Нашим дальшим завданням і ціллю є завершити збірку забезпеченням на покриття коштів видання одного корпусу Гарвардського Проєкту. Бажанням нашим є щоб кожний з нас дав свою пожертву і тим самим став немов би активним учасником святкувань 1000-ліття Християнства. Треба відзначити, що у нас немає трьох чи чотирьох парафій, як в інших громадах, є тільки одна парафія Ню Бранзвик, де має зареєстрованих 120 родин, а парафія Менвилл начисляє 60 родин і до цього ще обтяжена будовою нової церкви. Українське спасибі нашим жертводавцям, що розуміючи вагу самої збірки та її ціль, так щедро відгукнулись на наші заклики. А де інші наші парафії, яких в стейті Ню Джерзі начислюється біля 18, українські православні парафії в Трентоні, Картереті, Савт Бавнд Бруку, Пассейку, Мейпелвуді, українські католицькі парафії в Трентоні, Картереті, Джерзі Ситі, Байоні, Перт Амбой і інші. Згідно з пресовим повідомленням, громада Елізабет зложила понад 100,000 дол., а Ню Йорк 28,500 дол. на Гарвардський Проєкт. Чи не є нашим священним обов'язком стати в популяризації спадщини наших предків. Москва присвоює собі все, що наше — нашу культурну спадщину, мистецтво, літературну творчість і Україну хоче звести до рівня провінції. Нам треба надбання наших предків боронити, якщо хочемо, щоб науковий світ виказав нас як повноцінний нарід.

КТХРУ-ГП

СТАТИСТИКА СВІТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ І КОНСУМЦІЇ МЕДУ ЗА 1986 РІК.

Держава	Число вуликів	Продукція метр. тонн	Консумція метр. тонн	Пересіч. консумція кг. на особу	Кг. меду з вулика
СССР	7,750	190.0	169.0	0.6	24.5
Кит. Нар. Респ.	6,900	157.0	92.0	0.1	24.9
ЗСА	4,350	91.0	143.8	0.6	20.9
Мехіко	2,500	47.0	8.0	0.1	18.8
Бразилія	1,600	26.9	26.0	0.2	16.8
Арґентина	1,500	25.0	4.8	0.2	16.7
Зах. Німеччина	1,105	20.0	76.0	1.3	15.7
Канада	700	37.8	22.6	0.9	54.0
Австралія	555	27.3	12.5	0.8	49.2
Японія	272	5.0	40.0	0.3	17.7
Інші держави	18,738	330.0	353.0	0.3	22.5
Разом	45,180	957.0	948.3		

Найбільша продукція за останніх п'ять літ була в 1983 році — 970.00 метр. тонн а найбільше споживання в 1984 році — 949.5 метр. тонн.

Ген. Сікорд...

(Закінчення зі стор. 1)

безуспішно намагався зв'язатися з Президентом і переконати його зайняти в цій справі тверде становище, ні від чого не відмовлятися, а навпаки, заявити, що секретні операції були продиктовані потребами безпеки країни.

Протягом двох днів генерал давав зізнання спокійним, розсудливим тоном, однак у четвер його вивели з терпцю запитання юридичного консультанта сенатської слідчої комісії Артура Лаймена, який намагався добитися від Сікорда підтвердження, що генерал привласнив частину прибутку від продажу зброї Іранові. Сікорд заявив, що 8 мільйонів долярів, які досі є у швайцарському банку, не є прибутком і повинні бути витрачені на оплату рахунків, що залишилися.

„Я не знаю, скільки грошей залишиться після оплати рахунків, — сказав генерал, — і мені тепер не до цього. Я маю серйозніші труднощі. На тій стороні вулиці є спеціяльний прокуратор, який намагається посадити всіх нас в тюрму за те, що ми, як вміли, виконували свій обов'язок. Мені не до технічних проблем, на які ви тут загострюєте увагу".

Сікорд мав на увазі спеціяльного прокуратора Лоренса Волша, який розглядає справу про притягнення до суду осіб, які порушили закон під час секретних операції з Іраном і антисандіністськими повстанцями.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У колонці на „Мистецькі теми", у статті Теодора Терена Юськова п.з. „Кому потрібний такий концерт?" („Свобода", ч. 84 з 5-го травня ц.р.) треба читати: „Який же цей Грабовський український композитор як він шле нам пісні до російського тексту?" Теж має бути: „Чи не перекликується воно з відомим з балету Вірського „Ми з України". — Ред.

ЗАХІДНІ ПРЕСОВІ агенства інформують, що з ініціятиви Совєтського Союзу Сирія розпочала заходи, щоб полагодити конфлікт між нею і Іраком, який існує від довшого часу. Ірак перестав висилати на територію Сирії і Лівану своїх терористів; Сирія натомість відкрила оливні труби, якими Ірак доставляв оливу до портів на Середземному морі і перестала допомагати іракським курдам. Обі держави зобов'язалися шанувати суверенітет одн...

ДЕМОКРАТИЧНА БІЛЬШІСТЬ в Сенаті схвалила компромісову пропозицію про бюджет на 1987-88 фінансовий рік. Загальна сума видаткової частини бюджету становить трільйон долярів. Сенат погодився з підвищенням видатків на оборону, але лише в тому випадку, якщо президент Роналд Реґен одночасно підвищить податки.

З великим жалем повідомляємо, що в четвер, 7-го травня 1987 р. після довгої і тяжкої недуги упокоївся в Бозі, прийнявши Найсвятіші Тайни,

наш Найдорожчий
БАТЬКО, ТЕСТЬ, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.
ВАСИЛЬ КОПАНИЦЯ

проживши 88 років.

Покійний народився 1899 р. в селі Свистільники на Рогатинщині, але проживав і був довголітнім директором млинів в Тернопільщині — головно в селі Шляхтинцях. Прибув до ЗСА у 1949 р. і був одним із найбільш активних і жертвенних організаторів української католицької парафії св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.

ПАРАСТАС відправиться в неділю, 10-го травня 1987 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Віновіча при Adeline Street, Trenton, N.J.

Похороном проводить внук Покійного Петро Копаниця.

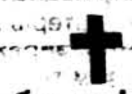
ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ відправиться в понеділок, 11-го травня 1987 р. в українській католицькій церкві св. Йосафата о год. 10-ій ранку, а відтак Тлінні Останки спочинуть на цвинтарі Успення Пречистої Діви Марії в Трентоні.

Залишив в смутку трьох синів:
МАКАРА з дружиною ДАРІЄЮ
БОГДАНА
СТЕФАНА з дружиною ДЖЕКЕЛІНОЮ
дочку — ЗЕНЮ ОНИЩУК
одинадцять внуків і одну правнучку

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родина просить замість квітів на могилу складати пожертви на українську католицьку церкву св. Йосафата при 1195 Deutz Avenue, Trenton, N.J. 08611

Товариство Прихильників Української Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка ділиться сумною вісткою з Українським Громадянством, що в дні 30-го квітня 1987 р. відійшов у Вічність ДОВГОЛІТНІЙ ГОЛОВА НАШОГО ТОВАРИСТВА

бл. п. інж.
АТАНАС М. МІЛЯНИЧ

Висловлюємо глибоке співчуття горем прибитій Родині і Друзям Покійного.

Хай буде легкою Йому не рідна земля і вічна пам'ять в нашім народі.

Українська Вільна Академія Наук у США

Пожертви на УВАН у США

Подаємо список жертводавців, які вплатили членські внески та пожертви для Академії від 1 листопада 1986 р. до 1 квітня 1987 р.

1,000.00 дол. — Р. Кітсі (Kitsey);
500.00 дол. — О. та О. Воскобійники, О. Котик-Степанович, М. Овчинник, О. Радиш, В. Ростун — пам'яті Т. Ростун, А. та С. Скопи;
367.45 дол. — К. Соколик (за заповітом);
300.00 дол. — С. Незд — пам'яті М. Незд;
280.00 дол. — Є. Лащик;
250.00 дол. — В. Мисак;
240.00 дол. — А. Кіпа;
200.00 дол. — Л. Лиман, Ю. Мисак;
160.00 дол. — Т. Геврик, Я. Пемиський, С. Трофименко;
150.00 дол. — І. Карк, В. Лимонченко, М. Прокоп, А. Трачук;
125.00 дол. — А. Кулик;
120.00 дол. — М. Лабунька, О. Несіна, Б. Цимбалистий;
100.00 дол. — Б. Бородайко, Л. Ворох, В. Гаєвський, О. Гаєвська, В. Гойдиш, Д. Горбей, А. Гувер, І. Ґаларник, В. Зарічний, М. Каплиста — пам'яті М. Каплистого, К. Кебало, В. Котенко, І. Кочур, С. Кушнір, Ю. Луцький, О. Мальченко, В. Новотня, Я. Панчук, В. Пахолюк, А. Пилипюк, В. Пипишенко, В. Рак, І. Решетар, Самопоміч у Джерзі Ситі, Самопоміч у Клівленді, Самопоміч у Ню Йорку, Самопоміч у Чикаґо, М. Савдик, Ю. Старостенко, М. Тарнавська, М. Фішер, Укр. Федеральна Кредитівка у Рочестері, С. Коропецька;
90.00 дол. — Н. Кордиш-Головко, І. Новосівський;
85.00 дол. — В. Бакало, Ф. Корсунь;
80.00 дол. — Є. Дорош, В. Клачко, Т. Костюк, Б. Чайківський;
75.00 дол. — О. Соловей;
73.50 дол. — Р. Багрій;
65.00 дол. — О. Мальченко;
60.00 дол. — С. Костик, І. Соневицький;
55.00 дол. — Г. Білоус;
50.00 дол. — В. Андре, Я. Білінський, І. Витковицький, В. Воловодюк, Д. Гайдамака, М. Галун-Блох, Д. Горняткевич, В. Гришко, Я. Гурський, Б. Ґермак, Г. Зирук, О. Кекіш, Р. Коваль, О. Канюка, Т. Козбур, О. Костюк, Р. Кравчук, М. Лебідь, А. Лисий, О. Лисинецький — пам'яті В. Міяковського, О. Лист, О. Мельничук, Я. Михайчук, Р. Мороз, В. Олійник, Й. Оришкевич — пам'яті С. Ріпецького, Р. Осінчук, В. Панків, Преско Рід Естейт, М. Ржепецька, Й. Рожанковський, М. Савицька, о. А. Селепина, В Семенина, С. Сливоцький, О. Стовба, Ю. Тарасюк, К. Теличко, С. Тимків, І. Тимошенко — пам'яті О. Тимошенко, В Філіпчак, Б. та О. Фараонів, — пам'яті К. Стецюк і Р Бараболяк, І. Федоренко, І. Чинченко, Я. Чипак, М. Шаблій, Б. Шепелявий, Г. Шимонович, В. Шиприкевич, Р. Шпорлюк, Укр. Федеральна Кредитівка у Дітройті, Укр. Федеральна Кредитівка у Чикаґо, І. Яременко, Д. Яценко.
47.00 дол. — В. Ревуцький;
45.00 дол. — А. Арсенів;
40.00 дол. — В. Бакум, Л. Бикобвський, о. Мелетус Войнар, Г. Гагарин, Й. Гірняк, Г. Костюк, П. і О. Матули, З. Мельник, М. Мельник, В. Приходько, С. Рапавий;
35.00 дол. — М. Задояна, С. Заполенко, Й. Кобі, В. Чапленко.
30.00 дол. — М. Безпечна, В. Бусяк, Л. Гусак, І. та Б. Козаки, Д. Томащук, М. Худяк — пам'яті А. Худяк.
27.48 дол. — В. і Б. Римаренко;
25.00 дол. — В. Балабан, О. Біланюк, Л. Биковський, Р. Борковський, Т. Брикович, Н. Булавицька — пам'яті І. Перчишин, О. Варварів — пам'яті К. Варварів, В. Василів, О. Воронін, М. Галів, В. Гойдиш, Ю. Гончаренко, В. Ґарбер, Я. Ґалета, М. Даниш, Н. Дейчаківський, Ю. Демидович, О. Дмитренко, А. Дорошенко, Ю. Зеленський, М. Золик, Б. Іваницький, К. Кедровська — пам'яті М. Семеґен, К. Кедровська — пам'яті В. Кедровського, Д. Кірев, І. Козак, Д. Кострубяк, О. Кравець, Л. Кушнір, Ю. Кушнір, Є. Литвинова, І. Лобей, М. Лотоцький, Н. Макаревич, В. Маркус, В. Марчук, В. Могучий, О. Мотиль, С. Незд — пам'яті М. Незд, Є. Ничай, О. Олесницький, О Павловська, А. Павловська, М. Палій, І. Панчак, Я. Пастушенко, Р. Петренко, Л. Підстригач, В. Притула, В. і Л. Приходьки, В. Ревуцький, І. Роман, В. Саленко, о. Н. Сарамага, о. М. Скрипник, Р. Смик, М. Сороколіт, А. та І. Стратієнко, Ю. Чапленко, М. Цегельський, Б. Шибунчак, А. Школьник, Н. Шуст, М. Ярославська;
20.00 дол. — С. Андрушків, О. Антонович, В. Безсонів, О. Бобиляк, А. Бук, О. Варела, В. Витвицький, Й. Голуб, Л. Григорчук, О. Домбровський, В. Ґарбер, Р. Ґлюк, Л. Долінська, Ф. Капуста, П. Карпишин, М. Кознарський, М. Костирко, Ю. Кузьмич, В. Кулик, С. Куропась, М. Лаврин, Р. Леґедза, І. Лютий, О. Мартинович, Й. Мима, В. Полідвор, П. Поліщук, М. Пфланчер, М. Ромах, О. Рос, М. Рудик, Н. Світлична, В. Скоп, Н. Теребус-Кмета, Л. Туркевич, І. та М. Шевченко, О. Шевченко, М. Шпетко, О. Хомяк, Т. Юревич, В. Юрченко, Ю. Явний, В. Якимчук, М. Яцук;
17.50 дол. — І. Козачок;
15.00 дол. — Й. Бабій, Б. Бродин, Я. Букачевський, В. Вальчук, Ф. Гайовий, Л. Гевко, П. Ґула, О. Дебрин, В. Евансів, Я. Клим, О. Кукрицька, А. Ліневич, Ю. Логун, А. та О. Наклович, П. Палашевський, Й. Рудницький, В. Сердюк, М. Степаненко, П. Твердохліб, о. І. Ткачук, Б. Томків, М. Чорний, М. Яросевич;
13.00 дол. — Ю. Бачинський;
10.00 дол. — Б. Артимишин, О. Балабан, В. Барагура, П. Бард, С. Берегулка, Т. Білостоцький, Т. Бокон, М. Гайда, І. Гайда, В. Гавриляк, Р. Грабик, А. Дзаман, І. Дзівак, Ґ. Добсон, М. Захарів, о. Б. Зелехівський, Л. Ємець, С. Євсеєвський, Б. Казевич, А. Кей, В. Когутяк, О. Колесніченко, В. Корін, І. Крамарчук, Ю. Крижановський, М. Курчак, Р. Лазарчук, В. Левицька, П. Лешчишин, Ф. Лукянович, С. Михайлишин, М. Мичковський, Й. Музичка, В. Надґара, М. Назаренко, Г. Науменко, М. і Н. Новохатько, Л. Огаренко, Ю. Охримович, Ю. Орендаренко, О. Паховська, О. Петренко — пам'яті П. Петренка, М. Попович, Р. Поритко, о. В. Покотило, В. Сенешак, Т. Сенковський, І. Скрипчук, О. Скробко, В. Сокіл, Ю. Старосольська, Н. Стеків, М. Татарська, О. Тишовицький, С. Федорика, О. Чикаленко.
5.00 дол. — О. Баран, П. Бреславець, С. Гаєвська, С. Ґлют, Л. Золотаренко, С. Коцибала, Р. Миколаєвич, А. та Є. Міланич, П. Панків, М. Петруняк, В. Сененко, Г. Шерей,
3.00 дол. — Н. Іляшенко, С. Місіло.

Управа УВАН у США сердечно дякує всім жертводавцям. Ці пожертви складають фінансову базу Академії, одного з провідних осередків вільної української науки. Зібрані пожертви будуть витрачені на видання англомовних „Аналів УВАН у США", на публікацію серії видань наукових праць і на утримання бібліотеки й архіву Академії.

Пожертви, які можна відтягати від податку, просимо надсилати на адресу

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc.
206 West 100th Street, New York, N.Y. 10025

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
поручника Дивізії „Галичина" 1-ої УНА

бл. п.
РОМАНА ЦЬОЛКА

в середу, 13-го травня 1987 року будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в
манастирі оо. Студитів, Рим, Італія;
манастирі оо. Василіян, Ґлен Ков, Н. Й.;
церкві св. Івана Хрестителя, Кенмор, Н. Й.;
церкві св. Володимира Великого, Ютика, Н. Й.;
церкві св. Йосифа, Чикаго, Ілл.

Про молитви за душу Покійного просять:
дружина — ЛЮБА
діти — АДРІЯН і ХРИСТИНА
ОРЕСТ і ПОЛА
ЛІДА і ОРЕСТ
і вся Родина

В глибокому смутку повідомляємо, що в Україні 7-го травня 1987 року упокоїлася в Бозі наша Дорога

МАТИ, СЕСТРА І БАБУНЯ

бл. п.
Евгенія з Павлишинів ЯСЕНИЦЬКА

Горем прибиті:
син — ОЛЕГ з дружиною КАТРУСЕЮ
внуки — СОЛОМІЯ і БОГДАН
сестри —
СТЕФАНІЯ ПУРІЙ з родиною
ОЛЬГА КОБЗЯР з родиною
СОФІЯ ПИТЛЯР з чоловіком і родиною
ІВАННА ЧЕРНИШКО з родиною

ПОХОРОН відбудеться 10-го травня 1987 р. у Львові.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Дорогої МАМИ, БАБЦІ І БРАТОВОЇ

бл. п.
МАРІЇ-КВІТКИ СТЕЦЮК

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ за спокій Її душі

в церквах:
св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж. — год. 6:45 ранку
св. Юра, Ню Йорк, Н. Й. — год. 9-та ранку
свв. Петра і Павла (Парастас), Джерзі Сіті, Н. Дж. — год. 7:30 ранку
св. о. Николая, Торонто, Канада — год. 8:30 ранку
собор св. Софії, Рим — год. 9-та ранку
Успення Пресв. Богородиці, Люрд — год. 8-ма ранку

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Син — ЮРКО з дружиною КАТЕЮ
Внуки — МАРКО І ПЕТРО
Братова — МАРІЯ ПІДГОРОДЕЦЬКА

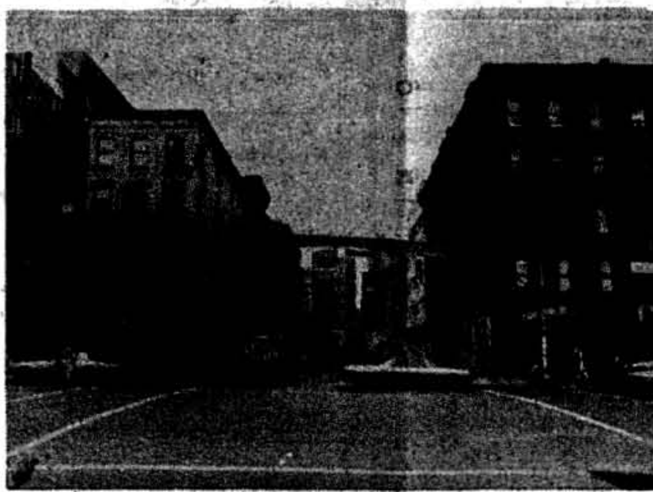
Нюйоркчани готуються до Фестивалю церкви св. Юра

Знов проминув рік і нюйоркська громада приготовляється до свого традиційного фестивалю церкви св. Юра в днях 15,16 і 17-го травня ц.р. так, як це практикується вже 11-ий рік.

На протязі триденного фестивалю сьома вулиця між Другою і Третьою авеню є місцем українського мистецтва, танців, хорів, попписів дітвори школи св. Юра і Академії, а також виступів промовців з американського політичного світу, про що заздалегідь дбає генеральний вікарій, ігумен і парох церкви св. Юра, о. Патрикій Пащак, ЧСВВ.

Майже всі місцеві організації стараються мати на фестивалі свій кіоск, в якому продають домашнє печиво, українські смаколики, включно з домашніми тортами і кавою, а Ковбаснюк агенція у своєму кіоску заохочує і пояснює про найвигідніші тури в різні країни.

Під час минулорічного фестивалю продано понад 40,000 вареників і було б можна подати ще більше, але нашим парафіянкам забракло часу приготовити більшу кількість вареників і голубців. Цього року один кіоск буде присвячений Тисячоліттю Хрищення Руси-України — інформаційний кіоск.

Вид на минулорічний фестиваль.

Парафія церкви св. Юра завдячує успіх фестивалів охочим до праці парафіянам та нашим місцевим підприємцям, які фінансово і своїми виробами допомагають парафіяльним потребам. На цьому місці варто згадати постійних жертводавців: Українська Федеральна Кредитова „Самопоміч", Ковбаснюк агенція — власники Віра Ковбаснюк-Шумейко і Антін Шумейко, „Бачинський Міт Маркет" — власники Марія і Юліян Бачинські, „Броди Міт Маркет" — власники Стефан Савчук і Борис Гаглан, „Куровицький Міт Маркет" — власник Ярослав Куровицький, „Джемінай — Бюро нерухомостей" — власник Василь Вереш, „Сурма-книгарня" — власник Мирон Сурмач, мол., Михайло Пирський — власник склепу галантерійних товарів і Український Спортовий Клюб.

На фестивалі ви маєте нагоду стрінути своїх старих знайомих і приятелів навіть з Флориди, які в той час бувають у Ню Йорку, щоб разом втішатися здобутками української громади великого Ню Йорку.

Прибуток з фестивалю йде на потреби школи і Академії св. Юра.

Роман С. Голіят

Св. п. Р. Цьолко

Смерть людини — це велика, болюча втрата. В першу чергу великою і болючою є ця втрата для родини покійного. Не менш великою і не менш болючою є вона і для громади, бо як в родині, так і в громаді залишається опорожнене місце, якого ніхто не в силі заповнити рівнозначною компенсатою. Таку власне втрату понесла родина, а з нею і вся українська громада в Баффало, в п'ятницю 3-го квітня ц. р., коли смерть забрала передчасно бл. п. Романа Цьолка. Кого ми втратили? Дружина покійного Люба втратила товарища життя, діти — Адріян (з дружиною Христею), Орест (з дружиною Понею), Ліда (з чоловіком Марком) — втратили батька, брати Іван, Мар'ян, Юрко та сестра Варка втратили брата, Любина сестра Оксана втратила шваґра. Покійний Роман осиротив теж і численну дальшу родину. Громада втратила здисциплінованого члена-патріота. Парафія втратила непересічної якости співочу силу, українські ветерани втратили побратима по зброї.

Роман Цьолко — син галицького Поділля, Народився 24-го червня 1922 року в Тернополі. Там пройшов його хлоп'ячий і юнацький вік, там здобув він початкову і середню освіту. Середню школу довелось йому кінчати за большевицької влади в роках 1939-41. З оповідань покійного знаю, що для нього і для інших учнів були це жахливі роки. Немало учнів заплатили волею, а то й життям в наслідок нагінки з боку НКВД. Романа це лихо якось оминуло.

В 1943 році взяв він до рук зброю, щоб „піднести червону калину", як це робили майже 30 років раніше Українські Січові Стрільці. В тому часі бл. п. Романа Цьолка я ще не знав. Пізнав я його в 1952 році, коли вже за ним були воєнні роки і час перебування в таборі для т. зв. „переміщених осіб" у Міттенвальді. Пізнав я його в Баффало, де він поселився, одружившися з Любою Заяць. Хоч не знав я його минулого, але був переконаний, що пізнав я колишнього військовика. За цим промовляла перш за все його постава, його поведінка. Щойно згодом довідався я, що це бувший адьютант генерала Павла Шандрука, головнокомандуючого УНА.

У Романа Цьолка була непересічна пам'ять. Любив, і то докладно, в деталях, розказувати про події з часів війни. Його спогади, якщо б він такі залишив, були б цінним матеріялом для історії УНА. Мені відомо, що рік перед смертю описав він кінцеву долю УНА, після капітуляції Німеччини. Писав він цей короткий спогад з метою помістити його в українській пресі. Чи помістив, не знаю. А треба б було це зробити. Про бл. п. Романа Цьолка як вояка повинен написати хтось із його побратимів. Я можу тільки загально сказати на підставі власних спостережень те, що Роман Цьолко, як кажуть, вояком уже народився. Це був один із його талантів. Прикмет вояка йому на бракувало.

І на ще один талант Р. Цьолка слід звернути увагу: Господь обдарував його голосом непересічної краси. Цього таланту він не закопав. Він віддав його на хвалу Божу, співаючи в церкві. Він віддав його на потреби громади, виступаючи з хорами, до яких належав, на різних громадських імпрезах. В Баффало співав він довгі роки у хорі „Бурлаки", а також і в церковному хорі. Хор „Бурлаки" існував при станиці Братства б. Вояків 1-ої Дивізії УНА в Баффало, до якої (станиці) бл. п. Роман Цьолко належав.

Похорон відбувся у понеділок, 6-го квітня ц.р. з похоронного заведення Ольги Слотюк до церкви св. Миколая, а згодом на цвинтар „Кальварія", де вже передтим троє осіб спочило з тієї самої хати: Теодор (Федір) Заяць, проф. Олександер Бережницький, Анна Заяць. Похорон, не зважаючи на непригожу погоду, був велелюдний, як рідко коли; те саме слід сказати і про Панахиди, а особливо про Панахиду, що відбулася в неділю, 5-го квітня. Панахиди відслужили: о. Дмитро Лаптута (в суботу), о. крилош. Богдан Смик, о. Дмитро Лаптута і о. Андрій Чорний (в неділю). О. крилош. Богдан Смик, родич родини Заяців, прибув на ці сумні обряди з м. Ютика. По Панахиді в неділю від земляків Покійного промовляв Маркіян Стасюк.

В часі Панахид, як теж і в часі самого похорону, співали члени хору під проводом Михайла Проценка. Похоронні обряди перевели: о. крилошанин Богдан Смик і о. Андрій Чорний. Зворушливою проповіддю в церкві попрощав покійного о. Б. Смик. Рівночасно своїм ласкавим словом отець старався злагіднити і ту важку печаль, що лягла на членів родини та й на усіх учасників похорону. Його слово потіхи неоднократно осягнуло свою ціль: якось заспокоююче поділяло на присутніх. Слухаючи проповіді о. Б. Смика став я застановлятися над силою слова. Прийшов мені на думку погляд на цю справу Івана Франка, який писав:

Якби ти знав, як много важить слово,
Одно сердечне, тепле слівце!
Глибокі рани серця як чудово
Вигоює! — якби ти знав оце!

На цвинтарі попрощав покійного Ігор Чмола — голова станиці Братства б. Вояків 1-ої Дивізії УНА. Він проводив теж тризною, яка відбулася після похорону в залі школи св. Миколая. На тризні, у якій взяли участь учасники похорону разом із священиками, із словом про покійного виступили: Теодосій Пришляк, маестро Мар'ян Борачок, Зенон Боднарський, Ігор Чмола, Михайло Лоза. На похорон прибули і взяли участь у тризні знайомі пані Люби з місця її праці, тобто з Ракового інституту. Начальник відділу, в якому пані Люба працює, долучився до тих, що промовляли, і теплими словами згадав покійного Романа та склав співчуття його родині — дружині та дітям. Подяку від родини усім, хто причинився до звеличання похорону, як теж і жінкам, що приготовили тризну, склав син інж. Адріян. Доказом пошани і респекту для покійного можуть послужити теж і грошові датки на різні цілі, які перевищили суму 2,000 долярів.

Михайло Лоза

Фундація УВУ проголошує 100 стипендій на літній семестер

Щоб хоч частинно допомогти вихованню наших молодих наукових і професійних сил, Фундація УВУ із своїх постійних і одноразових стипендійних фондів у 1986 році виплатила 140 стипендій, студентам педагогії і студентам з Европи покрила кошти прожитку, фінансувала кобзарський курс в Европі. Для біженців з Польщі фундація УВУ фінансувала курс англійської мови і українознавства на УВУ в Мюнхені.

На літній семестер 1987 фундація УВУ проголошує 49 стипендій:

Стипендійний фонд Миколи і Марії Бойчуків: шість стипендій для студентів чи дослідників на студії різних галузей української науки.

Стипендійний фонд ім. св. п. о. Ярослава Тростянецького: п'ять стипендій на студії українознавства для священиків, семінаристів, монахів і монахинь українського католицького віровизнання.

Стипендійний фонд ім. інж. Остапа і Ірени Захарків: три стипендії на педагогічні курси або курси українознавства для виховників в українських молодечих організаціях.

Стипендійний фонд ім. св. п. Богдана і Євгенії Онуферків: дві стипендії на курси українознавства, виховників і теологів.

Стипендійний фонд Михайла і Марії Іваськевичів: дві стипендії на студії українознавства (першенство для вихідців або нащадків підгаєчан).

Стипендійний фонд ім. Михайла Пирського і св. п. Анастазії: дві стипендії на студії суспільно-економічних наук, зокрема економічної проблематики української діяспори.

Стипендійний фонд Миколи Поповича: дві стипендії для студентів чи дослідників історії України або українських поселень в Канаді.

Стипендійний фонд Юліяна і Стефанії Монастирських: дві стипендії на студії українознавства.

Стипендійний фонд св. п. інж. Івана і Надії Кравчуків: одна стипендія на студії чи досліди найновішої історії України, зокрема доби і людей УВО-ОУН-УПА.

Стипендійний фонд інж. Софії Гаєвської (зворотній): одна стипендія для студента чи дослідника сучасного стану України.

Стипендійний фонд Якова Шегрина: одна стипендія на педагогічні курси або курси українознавства для виховника в українських молодечих організаціях.

Стипендійний фонд д-ра Романа і св. п. Марії Малащуків: одна стипендія на педагогічні курси для вчителя або виховника в „Рідній Школі", школі українознавства або в молодечих організаціях.

Стипендійний фонд Романа Кухти: одна стипендія для студента історії України.

Стипендійний фонд Павла Німця: одна стипендія на курси українознавства.

Стипендійний фонд Катерини Коленяк: одна стипендія на педагогічні курси або курси українознавства.

Стипендійний фонд ім. св. п. д-ра Михайла Сосновського: одна стипендія для студента чи дослідника проблем сучасної України або української діяспори.

Стипендійний фонд ім. св. п. Володимира Ценко: одна стипендія для студента чи дослідника проблем української родини в діяспорі.

Стипендійний фонд Олександра Яроша: одна стипендія на курси українознавства.

Стипендійний фонд ім. св. п. д-ра Петра Богданського: одна стипендія на студії суспільно-економічних наук.

Стипендійний фонд ім. Мирослави Савчак і св. п. д-ра Володимира: на студії українського права або суспільно-політичних наук.

Стипендійний фонд ім. мистця Григорія Крука: одна стипендія для студента українського мистецтва.

Стипендійний фонд ім. бл. п. проф. Константина Савчука: одна стипендія для студента чи дослідника історії України, зокрема XX століття.

Стипендійний фонд ім. проф. Еміля Якіна: одна стипендія для студента чи дослідника історії України XX століття.

Стипендійний фонд ім. св. п. проф. Василя Стецюка: одна стипендія на студії української філології.

Стипендійний фонд ім. св. п. Нестора Когутяка: одна стипендія для студента-дослідника історії України, зокрема вчителя в школах українознавства.

Стипендія св. п. Йосифа Кузьмина: одна стипендія на студії українського права чи суспільно-економічних наук.

Стипендія д-ра Ярослава і Ірени Моцюків: на українознавство.

Стипендія Віри і Антона Шумейків: на студії української діяспори.

Стипендія Михайла і Михайлини Баранів: на курси українознавства.

Стипендія Івана Стельмаха і св. п. Татіяни: на курси українознавства.

Стипендія св. п. Надії Кух: на педагогічні курси.

Стипендійний фонд Фундації Українського Вільного Університету: 50 стипендій, на курси українознавства і англійської мови для біженців з Польщі та інших країн, які тимчасово перебувають на терені Німеччини та Австрії.

Стипендії будуть признанчені на основі фінансової потреби, академічних осягів, і активности в національно-громадській праці. Стипендії призначені на оплату літніх семестрів на УВУ, на оплату спеціяльних програм і інтернату.

Літні семестри і три — або чотиритижневі програми будуть відбуватися цього року між 1-им липнем і 31 серпнем.

Подання на стипендії враз із знимкою, життєписом, посвідками академічних успіхів і громадської праці просимо надіслати до кінця травня на адресу Фундації: Ukrainian Free University Foundation, Inc. 203 Second Avenue, New York, N. Y. 10003.